

Uddannelsesprogram

Hoveduddannelse i Patologisk anatomi og cytologi:

- *Patologi, Aarhus Universitetshospital*
- *Laboratorieenheden Patologi, Regionshospitalet Randers*

Målbeskrivelsen 2022

Godkendt den 04.10.2024 af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse

Indledning

Formålet med uddannelsesprogrammet er at beskrive, hvordan og hvornår målene, som er beskrevet i målbeskrivelsen for indeværende speciale, opnås i det daglige arbejde på afdelingerne.

Desuden beskriver uddannelsesprogrammet, hvordan kompetencevurderingen af opnåede mål vil foregå i det daglige. Det er ligeledes skitseret, i hvilken rækkefølge de enkelte mål mest hensigtsmæssigt opnås.

Uddannelsesprogrammet beskriver således idealforløbet for netop denne uddannelsesstilling.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen ([Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Patologisk anatomi og cytologi \(sst.dk\)](#))

Uddannelsesprogrammet kan ses som en slags kontrakt mellem uddannelseslægen og de afdelinger/praksis, som indgår i uddannelsesforløbet, idet såvel uddannelseslægen som afdelingen kan stille krav til hinanden, svarende til uddannelsesprogrammet.

Såfremt en uddannelseslæge ikke finder at uddannelsen lever op til det uddannelsesprogram, som er udarbejdet for det pågældende uddannelsesforløb, er det i første omgang hovedvejlederen, som skal kontaktes. Løses problemet ikke ad denne vej kontaktes UAO/UALO og afdelingsledelsen. Kan man ikke få sin sag behandlet inden for afdelingens rammer kan uddannelseslægen – efter at have orienteret afdelingsledelsen - henvende sig til hospitalets uddannelseskoordinerende overlæge eller specialets / områdets PKL.

Det vil ligeledes være naturligt at rette henvendelse til Videreuddannelsessekretariatet, såfremt man har problemer i forhold til uddannelsen på afdelingen.

Forkortelser

KV: Kompetencevurdering

UKO: Uddannelseskoordinerende overlæge

UAO: Uddannelsesansvarlig overlæge

UALO: Uddannelsesansvarlig ledende overlæge

PKL: Postgraduat Klinisk Lektor

UKYL: Uddannelseskoordinerende yngre læge

EPA: Entrustable Professional Activity

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Forkortelser	2
Indholdsfortegnelse	3
Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning.....	5
1. Første ansættelse - Patologi, Aarhus Universitetshospital.....	6
1.1 Præsentation af afdelingen.....	6
1.1.1 Introduktion til afdelingen.....	6
1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen	6
1.1.3 Uddannelsesvejledning.....	7
1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse	7
1.2 Uddannelsesplanlægning.....	8
1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	8
1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse.....	9
1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	15
1.4.1 Undervisning.....	15
1.4.2 Kursusdeltagelse.....	16
1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage	16
1.6 Forskning og udvikling.....	16
1.7 Anbefalet litteratur	16
2. Anden ansættelse – Laboratorieenheden – Patologi, Regionshospitalet Randers	17
2.1 Præsentation af afdelingen.....	17
2.1.1 Introduktion til afdelingen.....	17
2.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen	17
2.1.3 Uddannelsesvejledning.....	17
2.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse	18
2.2 Uddannelsesplanlægning.....	18
2.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	18
2.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse.....	19
2.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	38
2.4.1 Undervisning.....	39
2.4.2 Kursusdeltagelse.....	39

2.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage	39
2.6 Forskning og udvikling	39
2.7 Anbefalet litteratur	39
3. Ansættelse - Patologi, Aarhus Universitetshospital	40
3.1 Præsentation af afdelingen	40
3.1.1 Introduktion til afdelingen	40
3.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen	40
3.1.3 Uddannelsesvejledning	40
3.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse	40
3.2 Uddannelsesplanlægning	40
3.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	40
3.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse	40
3.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	59
3.4.1 Undervisning	59
3.4.2 Kursusdeltagelse	59
3.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage	59
3.6 Forskning og udvikling	59
3.7 Anbefalet litteratur	59
4. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	60
5. Nyttige links	60

Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning

1. ansættelse	2. ansættelse	3. ansættelse
Patologi, Aarhus Universitetshospital	Laboratorieenheden Patologi, Regionshospitalet Randers	Patologi, Aarhus Universitetshospital
Varighed: 24 mdr.	Varighed: 12 mdr.	Varighed: 12 mdr.
Side 6	Side 17	Side 42

1. Første ansættelse - Patologi, Aarhus Universitetshospital.

1.1 Præsentation af afdelingen

Patologi er en selvstændig afdeling på Aarhus Universitetshospital (AUH). Overordnet er afdelingens laboratorier organiseret i 4 driftsafsnit: Histologi, Molekylærpatologi, Immunhistokemi og Cytologi. Afdelingens læger er organiseret i teams, der tilsammen dækker alle specialer inden for patologisk anatomi undtagen øjne. Herudover har afdelingen et sekretariat, et kapel, en forskningsenhed (KFP) og forskellige støttefunktioner.

Afdelingen har et stort og avanceret laboratorium med automatiseret teknologi, og der anvendes et bredt panel af diagnostiske metoder på celle- og vævsprøver fra patienterne, herunder makroskopiske, mikroskopiske, histokemiske, immunhistokemiske og molekylærpatologiske undersøgelser og analyser.

På årsbasis modtager afdelingen ca. 65.000 rekvisitioner fra kliniske afdelinger på Aarhus Universitetshospital og andre hospitaler i Region Midt, primærsektoren og privatpraktiserende aktører. Herudover yder afdelingens læger sparring til andre patologiske afdelinger i Danmark ved behov.

I afdelingen mikroskoperes årligt over 600.000 glas, og der udføres ca. 6.000 molekylære analyser. Diagnostikken omfatter udredning for og behandling af kræft, transplantationer og medicinske sygdomme. Der udføres ca. 100 hospitalsobduktioner af voksne og ca. 80 fosterobduktioner årligt. Kapelpersonalet fremviser afdøde til pårørende, og vi tager vare på mere end 1.600 afdøde årligt.

Afdelingens instrukser ligger i dokumentstyringssystemet e-dok, og de fleste af instrukserne er offentligt tilgængelige, hvorfor der henvises til disse nedenfor.

1.1.1 Introduktion til afdelingen

Patologi prioriterer at tage godt imod nye medarbejdere og har et formaliseret onboarding-program til at understøtte dette, samt sikre at den nye medarbejder modtager relevante informationer i løbet af den første tid i ansættelsen. Man kan læse mere i afdelingens e-dok instruks [12.2.3.3 Onboarding af uddannelseslæger](#)

Generelt: Introduktionsdagen på Patologi er en uformel introduktion, herunder afdelingens vision og organisation. Der afholdes introduktionsdag ca. hver anden måned, eller efter behov. Alle nyansatte medarbejdere på Patologi inviteres til førstkomende introduktionsdag efter ansættelses start. Invitation og program sendes via mail. Herudover deltager nyansatte i aktiviteter på hospitalsniveau.

Specifikt for læger: Du skal forvente at de første 3 dage primært kommer til at bestå af introduktion - til afdelingen generelt og særligt til teamet i det første subspeciale du skal arbejde i. Det detaljerede introduktionsprogram bliver enten sendt til dig i en velkomstmil, sammen med øvrigt informationsmateriale (herunder information om anvendelse af vores digitale forløbsguide-applikation), eller udleveres til dig den første dag på afdelingen.

1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen

Afdelingens uddannelsesteam udgøres af 1 uddannelsesansvarlig ledende overlæge (UALO) og 1 uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL). Sidstnævnte udpeges af UALO i samarbejde med cheflægen. UKYL'en refererer i uddannelsesmæssige spørgsmål til den uddannelsesansvarlige overlæge, der på afdelingens vegne har ansvar for den lægelige uddannelse.

I følgende link er den overordnede organisering af den lægelige videreuddannelse beskrevet:

www.videreuddannelsen-nord.dk

1.1.3 Uddannelsesvejledning

Afdelingens uddannelsesansvarlige ledende overlæge (UALO) udpeger en hovedvejleder for hver yngre læge ansat i speciallægeuddannelsen. Læger i hoveduddannelse (H-læger) tildeles en af afdelingens speciallæger som hovedvejleder. Der henvises til [12.4.2.5 Læge: Vejledersamtaler](#). Det tilstræbes at denne afholdes inden for de første 14 dage. Hovedvejleder er ansvarlig for gennemførelse af den første vejledersamtale. Herefter er det den uddannelsessøgendes ansvar at samtalerne gennemføres. Ved disse samtaler lægges den individuelle uddannelsesplan og der gives karrierevejledning. Detaljer om uddannelsesplaner og kompetencevurdering fremgår af afdelingens instruks [12.4.2.3](#)

[Speciallægeuddannelse - oplæring, uddannelsesplaner og kompetencevurdering](#) .

Uddannelseslæge.dk er en elektroniske logbog for uddannelseslæger og uddannelsesansvarlige i alle specialer i hele Danmark. Det er et system til dokumentation og godkendelse af kompetencer i speciallægeuddannelsen samt til evaluering af uddannelsessteder.

1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse

Speciallægerne er opdelt i teams og subspecialer, primært baseret på relevante organsystemer eller kontakt til kliniske afdelinger. Der foreligger detaljerede teambeskrivelser med angivelse af hvem der er ansvarlig for subspecialt og de dertil knyttede teams, samt beskrivelse af de enkelte teams. Det drejer sig om følgende subspecialer (hvor det sidste "A" refererer til Aarhus):

- Endokrin patologi (ENDA)
- Gastrointestinal patologi; Nedre (NGAA), Øvre (ØGAA)
- Gynækopatologi (GYNA)
- Hjerte- og kar patologi (KARA)
- Hudpatologi (HUDA)
- Hæmatopatologi (HEMA)
- Knogle-bløddelspatologi (KBLA)
- Lever/pancreas patologi (LEVA)
- Lungepatologi (LUNA)
- Mammapatologi (MAMA)
- Neuropatologi (NEUA)
- Urolopatologi (UROA)
- Øre-næse-hals patologi (ØNHA)
- Tand og kæbe patologi (TANA)
- Medicinske nyrer (NEFA)
- Muskelpatologi (MUFA)

De fleste speciallæger dækker mere end ét subspecialt.

Som H-læge vil du, som udgangspunkt, rotere mellem de forskellige teams hver 3. måned – efter et rul som er forskelligt for hver enkelt H-læge. Vi tilstræber at du kommer i gennem de fleste teams i løbet af de første 2 år, med hensyntagen til hvad der er praktisk muligt, og til hvilke subspecialer du bliver præsenteret for på dit 3. år. For de mere specialiserede områder vil kompetencekravene blive dækket af TS-kurserne, i nogle tilfælde suppleret af case-baserede subkurser i afdelingen.

1.2 Uddannelsesplanlægning

Det er primært afdelingens speciallæger, der fungerer som daglige kliniske vejledere, og deltager i praktisk vejledning, supervision og kompetencevurdering (sidstnævnte varetages udelukkende af teamspecifikke speciallæger). Registrering af uddannelseslægenes kompetencer foregår efter nationalt beskrevne retningslinjer og med opfølgning i form af jævnlige vejledersamtaler. Sidemandsoplæring i udskæringen, samt vejledning i udførelsen af obduktioner kan også varetages af uddannelseslæger på samme - eller højere uddannelsesstrin. Oplæring i mikroskopi sker ved mesterlære i de enkelte teams.

Uformel kompetencevurdering foregår kontinuerligt med løbende feedback på H-lægens arbejde med udskæring, mikroskopi og udfærdigelse af svar til klinikerne. Når man starter i et nyt team vil der være en forventningsafstemnings-samtale. Denne kan følges op af en lignende samtale midtvejs i opholdet, hvor man drøfter om den planlagte progression er opnået, eller om der skal justeres i H-lægens arbejde.

Uformel kompetencevurdering foregår kontinuerlig i forbindelse med udskæring, mikroskopi og udarbejdelse af svar til klinikerne. Vores formelle kompetencevurdering fremgår af skemaet i punkt 2.3, og foregår hovedsagelig ved hjælp af EPA (Entrusted Professional Activity) – se evt.

<https://danskpatologi.org/uddannelse/speciallaegeuddannelse/evaluering/>). Der er 5 typer EPA:

- 1 Friskt væv
- 2 Udskæring
- 3 Mikroskopi
- 4 Obduktion
- 5 Konference

I forbindelse med opholdet på en søjle, skal der som minimum gennemføres EPA i starten og slutningen af søjleopholdet. Se i øvrigt afdelingens instruks [12.4.2.6 Læge: EPA](#).

1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Obduktioner

H-lægerne indgår i et rul, hvor det er skemalagt hvem der skal være obducent, så vedkommende kan forberede sig og sørge for at formalia er på plads, dagen inden obduktionen udføres. Se i øvrigt afdelingens instruks [12.4.2.3 Speciallaegeuddannelse - oplæring, uddannelsesplaner og kompetencevurdering](#).

Eftersom AUH er et Universitetshospital kan der være medicinstuderende til stede under obduktionerne som det forventes at man fremviser almindelig anatomi samt eventuelle patologiske fund for. Der foreligger laminerede anatomiske plancher på obduktionsstuen til støtte til dette. Der ydes et løntillæg for denne undervisningsfunktion.

Udskæring og øvrig makroskopisk håndtering af væv

Vedrørende oplæring i udskæring og generel introduktion til udskæring og makroskopisk vurdering henvises til [20.3.1 Læge: Oplæring i teamspecifik udskæring for uddannelseslæger](#) og [20.3.1 Læge: Generelt om udskæring og brug af standardtekster](#).

Teamspecifik vejledning til modtagelse, frysesnitsundersøgelse, biobank og udskæring fremgår af instrukser for de enkelte teams og kan blandt andet tilgås via teambeskrivelserne, som man har adgang til når man er startet på afdelingen.

Mikroskopi

Oplæring sker ved mesterlære i de enkelte teams. I nogle teams står man på arbejdsplanen til at modtage præparaterne i teamet eller modtager de præparater man selv har skåret ud. I andre teams får man udleveret mikroskopipræparater af speciallægerne i teamet. Detaljerne fremgår af teambeskrivelserne. I alle teams er det af stor vigtighed af holde fokus på overholdelse af svar tider, og hvis man er i tvivl om man kan færdiggøre et præparat til tiden bør man konferere med speciallæge i teamet.

Særlige yngre læge funktioner for uddannelseslæger

Under ansættelsen på Patologi er der mulighed for at bestride særlige yngre læge funktioner og på den måde udvikle kompetencer ud over de rent lægefaglige. Eksempler på sådanne funktioner samt links til funktionsbeskrivelser:

- [Obduktionsansvarlig yngre læge](#)
- [Journal Club ansvarlig Yngre Læge](#)
- [Uddannelseskoordinerende yngre læge, UKYL](#)
- [Tillidsrepræsentant Yngre Læger](#)
- [Skemalægger](#)
- [Udskæringsansvarlig yngre læge](#)
- [Introduktionsansvarlig yngre læge](#)
- [Hovedvejleder](#)

1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Nedenfor er skitseret det ideelle forløb for tilegnelse af de kompetencer, der skal opnås i dette element af uddannelsesforløbet, og hvilke arbejdsfunktioner der er grundlaget for læringen. Det er UALO og hovedvejlederne, der endeligt godkender kompetencerne på Uddannelseslæge.dk. En komplet oversigt over kompetencer, der skal opnås i hele speciallægeuddannelsen, findes i målbeskrivelsen. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i målbeskrivelsen.

Der kan ske individuel variation i hvilke kompetencer den enkelte uddannelseslæge kan opnå i de forskellige delansættelser. Kompetencerne bør som udgangspunkt opnås inden for det angivne tidspunkt, men kan også ske tidligere alt afhængig af teamtilknytning.

I forbindelse med introduktionssamtalen laves en individuel plan for hvilke kompetencer uddannelseslægen skal have godkendt under den gældende delansættelse. Denne uddannelsesplan justeres løbende til de individuelle vejledningssamtaler. Ved overgang fra og til ansættelse ved anden afdeling i forløbet bestræbes at holde overleveringssamtaler mellem vejledere og/eller medlem uddannelsesteam på begge afdelinger.

Tabellen / figuren nedenfor giver et overblik:

Kompetencer			Læringsstrategier, Anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)	Forventet kompetence opnået (måned)
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inkl. lægerolle			
Medicinsk ekspert					
H 1	Indhenter nødvendige informationer prædiagnostisk og integrerer samlet viden i den diagnostiske proces	Integrere tidligere erhvervet patofysiologisk og patogenetisk viden i det diagnostiske arbejde. Kan indhente og vurdere kliniske og parakliniske data, som er nødvendige for patoanatomisk diagnostik og anvende dem i det diagnostiske arbejde.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 1-5	12
H 2.2	Kan udskære og beskrive operationspræparater, inkl. at udtage væv til biobank	Kan udskære og udforme makroskopisk beskrivelse på ikke-komplicerede og udvalgte komplicerede operationspræparater iht. gældende rekommandationer.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 2 Audit af beskrivelser	24
H 3.1	Har kendskab til og kan anvende og vurdere diagnostiske metoder og laboratorieteknik	Har viden om cytologiske teknikker. Har viden om principper for og anvendelse af immun- og	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikke kurser	Struktureret samtale Godkendt kursus	24

		cytohistokemiske undersøgelser, inkl. immunfluorescens.			
		Kan vurdere egnethed og repræsentativitet af histologisk og cytologisk materiale.			

H 3.2	Kan redegøre for øvrige metoder, der kan bidrage til diagnosticering	Kan anvende immunhistokemiske paneler. Er bekendt med principper og indikationer for anvendelse af flowcytometri og cytogenetiske undersøgelser.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikke kurser	EPA 3 Godkendt kursus	24
-------	--	---	---	--------------------------	----

Kar					
H 4.4.1	Har kendskab til aterosklerotisk sygdom i kar og komplikationer hertil	Kan makroskopisk diagnosticere aterosklerotiske tilstande samt følger af disse inkl. aneurismer.	Superviseret dagligt arbejde primært i forbindelse med obduktioner	EPA 3-4	24
H 4.4.2	Har kendskab til emboliske tilstande i kar	Kan diagnosticere embolier af tromber og andre, fx fedt.	Superviseret dagligt arbejde primært i forbindelse med obduktioner Specialespecifikt kursus	EPA 3-4 Godkendt kursus	24
H 4.4.3	Er bekendt med de mest almindelige vaskulitter	Kan under supervision diagnosticere de mest almindelige vaskulitter.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt	EPA 3 Godkendt kursus	24

			kursus		
H 4.4.4	Har kendskab til de mest almindelige aflejrings sygdomme i kar	Kan diagnosticere amyloidose.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	24
Hjerte					
H 4.4.5	Kan redegøre for patofysiologien ved hjertekarsygdomme og har kendskab til interventioner som stent og bypass operationer	Kan diagnosticere iskæmisk hjertesygdom og følger af interventioner.	Superviseret dagligt arbejde primært i forbindelse med obduktioner Specialespecifikt kursus	EPA 2 & 4 Godkendt kursus	24

H 4.4.6	Er bekendt med hjertets klapsygdomme	Kan makroskopisk genkende de mest almindelige klapsygdomme.	Superviseret dagligt arbejde primært i forbindelse med obduktioner Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	24
H 4.4.7	Er bekendt med inflammationer i endo- og myocardium	Har teoretisk viden om de mest almindelige inflammatoriske forandringer.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	24
H 4.4.8	Er bekendt med kardiomyopier	Har teoretisk viden om de mest almindelige kardiomyopier.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	24
H 5	Kan udfærdige entydige svar	Udfærdige patologibesvarelser som opfylder gældende retningslinjer, og som for klinikerne er entydige.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 1-4 Audit af beskrivelser	24

H 6.1	Kan anvende retningslinjer for diagnostik og kodning	I det daglige arbejde anvende nationale og internationale retningslinjer for: • udredning og diagnostik • klassifikation og stadietinddeling SNOMED kodning	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	24
H 8.1	Kan entydigt kommunikere indenfor og udenfor egen afdeling	Kan kommunikere med kolleger, klinikere og øvrige samarbejdspartnere, mundtligt og skriftligt mhp. at opnå den optimale patientbehandling.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation	24
H 11.1	Kan redegøre for sundhedsfremmende og forebyggende arbejde	Redegøre for patologens rolle ved forebyggende og sundhedsfremmende arbejde. Have viden om arbejdsskader og erhvervsbetingede lidelser. Have viden om principperne for screeningsundersøgelser.	Dagligt arbejde	Struktureret samtale	24
H 11.2	Kan anvende viden om laboratoriemæssige risici	Sikre at der i laboratoriet arbejdes i henhold til afdelingens sikkerheds- og hygiejneinstruks.	Dagligt arbejde	Struktureret samtale	12
H 13.1	Kan redegøre for lovgivning vedr. patologers arbejde	Redegøre for love og andre forordninger, der gælder for patologers arbejde. Kan indberette utilsigtede hændelser.	Dagligt arbejde Obligatoriske kurser	Struktureret samtale Godkendt kursus	12

H 13.2	Kan anvende medicinsk viden og færdigheder	Anvende medicinsk viden, færdigheder og professionelle holdninger i lægefaglig sammenhæng.	Dagligt arbejde	Struktureret samtale	12
H 13.3	Udviser samvittighedsfuldhed	Udvide omhu og samvittighedsfuldhed i det daglige arbejde, herunder være bevidst om sine egne begrænsninger.	Dagligt arbejde	Struktureret observation	6
H 13.4	Kan arbejde efter givne rekommandationer	Følge rekommandationer inden for diagnostik inkl. rapportering til eksisterende databaser.	Dagligt arbejde	Struktureret observation	24
H 13.5	Udvide ansvarlighed overfor opgaver	Bevidsthed om ansvar i forhold til afdelingens drift, herunder svar tider og afvikling af arbejde på tværs i afdelingen.	Dagligt arbejde	Struktureret observation	12

1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Oversigt over lægens arbejdsplads og arbejdsplanlægning fremgår af [12.3.2.1 Læge: Arbejdspladsbeskrivelse inkl. arbejdstilrettelæggelse](#)

Uddannelseslægen deltager i de team-specifikke MDT konferencer efter aftale med teamet. Oversigt over MDT-konferencerne i de enkelte teams fremgår af teambeskrivelserne, som man får adgang til, når man er startet på afdelingen.

1.4.1 Undervisning

Der er flere faste uddannelsesseancer i afdelingen.

Tirsdagsundervisning:

- 1. tirsdag i måneden: Teamspecifik undervisning
 - For alle læger på afdelingen.
- 2. tirsdag i måneden: Undervisning i valgfrit emne.
 - For uddannelseslæger
- 3. tirsdag i måneden: Casebaseret undervisning.
 - For uddannelseslæger, dog med fast deltagelse fra én speciallæge, som er med til at sikre det uddannelsesmæssige niveau.
- 4./5. tirsdag i måneden: Journal Club.
 - For alle læger på afdelingen.

Præparatfremvisning:

- Onsdagspræparatfremvisning
 - For alle læger på afdelingen.
- Fredagspræparatfremvisning
 - For uddannelseslæger

Ud over den interne undervisning i afdelingen kan der, eftersom AUH er et Universitetshospital, være medicinstuderende til stede under obduktionerne. Som beskrevet tidligere, forventes det at man fremviser almindelig anatomi for dem, samt eventuelle patologiske fund. Der ydes et løntillæg for denne undervisningsfunktion. Derudover kan man, ved særlig interesse for undervisning, få mulighed for at afholde forelæsninger eller holdundervisning for medicinstuderende. Ved interesse for dette kontaktes lærestolsprofessoren.

Vi forventer også at uddannelseslægen tager del i oplæring af yngre kolleger, andre sundhedsprofessionelle i afdelingen samt præsentation af afdelingen for besøgende læger med interesse i specialet.

Staff-meeting: 2. onsdag hver måned. Målgruppen er alle læger og sundhedspersonale med interesse for emnet.

1.4.2 Kursusdeltagelse

Under ansættelsen forventes uddannelseslægen at deltage i de obligatoriske generelle kurser, samt de teoretiske, specialespecifikke TS-kurser. Tildeling af plads sker automatisk.

Afdelingen giver tjenestefrihed med løn, men det påhviler uddannelseslægen at give afdelingen besked om kursernes placering tidligst muligt. Kursusansøgning sendes til cheflægen, og teamet informeres om fraværet.

Vær opmærksom på at der kan være lang venteliste til fx SOL 2-kurset.

Der er mulighed for i mindre omfang at deltage i øvrige kurser, primært hvis man selv bidrager med forskning. Deltagelse i øvrige relevante kurser og konferencer/kongresser behandles imødekomende af cheflægen.

1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage

Der er ingen obligatoriske fokuserede ophold eller uddannelsesdage. Man er meget velkommen til selv at tage kontakt til de kliniske afdelinger mhp. korterevarende uddannelses ophold – eller følgedage – hvis man har interesse inden for særlige områder.

1.6 Forskning og udvikling

Der er et aktivt forskningsmiljø på afdelingen og Patologi har en stor kontaktflade til de omgivende forskermiljøer. Instituttet har et udviklingslaboratorium, der har til formål at implementere nye metoder i afdelingen.

Kontakt gerne professorerne eller de forskningsinteresserede lektorer eller speciallæger, hvis du har ønsker og interesser inden for forskningen.

Det obligatoriske forskningstræningsforløb består af en praktisk og en teoretisk del. Der kan anvendes 10 dage til individuelt arbejde med et selvstændigt forskningsprojekt, samt evaluering med mundtlig fremlæggelse af projektet. Den teoretiske del består af 2 kurser.

De forskellige delelementer:

- Grundkursus
- Specialespecifikt kursus
- PKL godkendt aftale senest 18 mdr. inde i HU-uddannelsen.
- Afrapporteret og godkendt projekt senest 6 mdr. INDEN færdiggjort speciallægeuddannelse.

Dispensation for forskningstræningskursus (ved ph.d. og doktorgrad) ansøges om på Videreuddannelsen Nords hjemmeside.

Se videreuddannelsessekretariatets hjemmeside for nærmere information om forskningstræning ([link](#))

1.7 Anbefalet litteratur

Søg vejledning ved det enkelte team og i e-dok mikroskopivejledningerne.

2. Anden ansættelse – Laboratorieenheden – Patologi, Regionshospitalet Randers

2.1 Præsentation af afdelingen

Laboratorieenheden Patologi, Regionshospitalet Randers betjener Regionshospitalet Randers, Grenaa Sundhedshus og Regionshospitalet Horsens samt ca. 250 alment praktiserende læger og speciallæger inden for dermatologi, oto-rhino-laryngologi og gynækologi i den østlige del af Region Midtjylland. Afdelingen deltager i screeningsprogrammet mod tarmkræft og har centerfunktion for undersøgelse af tarmresektater med coloncancer. Samlet har afdelingen et funktionsgrundlag på ca. 400.000-700.000 indbyggere afhængig af opgave. Afdelingen modtager (tal fra 2023) ca. 28.000 histologiske og ca. 1200 cytologiske prøver. Derudover har afdelingen regional centerfunktion for livmoderhalskræftscreeningen, ca. 95.000 prøver.

2.1.1 Introduktion til afdelingen

Der er udarbejdet særskilt introduktionsprogram med tilhørende tjekliste, som du følger de første uger, så du bliver grundigt introduceret til afdelingen og dine arbejdsopgaver.

2.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen

Afdelingens uddannelsessteam udgøres af cheflægen/UALO, som har ansvaret for personaleledelsen af uddannelseslæger, en speciallæge med uddannelsesansvar/UAO, som har ansvaret for rammerne for uddannelsen på afdelingen, herunder: tildeling af hovedvejleder, planlægning af rotation på arbejdsområder og laboratoriedag/-ugekursus, tilrettelæggelse af muligheder for opnåelse af kompetencer inden for de 7 lægeroller, sikring af tilstrækkelig supervision og at uddannelsesplaner følges og justeres, løbende evaluering af uddannelsesforløb og 360 graders evaluering, samt 1-2 uddannelseskoordinerende yngre læger med ansvar for introduktion af nyansatte uddannelseslæger, planlægning af undervisning, afholdelse af månedlige uddannelseslægemøder og 3-timersmøde.

I følgende link er den overordnede organisering af den lægelige videreuddannelse beskrevet:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>.

2.1.3 Uddannelsesvejledning

Afdelingen udpeger en hovedvejleder for hver ansat uddannelseslæge i speciallægeuddannelsen. Hoveduddannelseslægen tildeles en speciallæge som vejleder. Hovedvejleder er ansvarlig for gennemførelse af den første vejledersamtale, som skal afholdes inden for de første 14 dage af ansættelsen. Herefter er det den uddannelsessøgendes ansvar at samtalerne gennemføres og referat skrives. Ved disse samtaler lægges den individuelle uddannelsesplan.

Den generelle beskrivelse af samtalsystemet finder du via dette link:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

Planlægning og dokumentation af afholdte samtaler sker i uddannelseslaege.dk. Via dette system foregår godkendelsesproceduren for de individuelle uddannelsesplaner.

2.1.4 Arbejdsopgaver og -tilrettelæggelse

Afdelingen har følgende hoveduddannelsesområder:

- Gastrointestinalpatologi
- Hudpatologi
- Gynækopatologi
- Cytologi, herunder cervixcytologi og non-gynækologisk cytologi, inkl. serøse væsker, BAL, finnålsaspirater typisk fra øre-næse-hals-området og lymfeknuder samt galdebørste.

Læger i uddannelsesstilling deltager i arbejdet på disse områder og i deres konferencer. Ved begyndelsen af et ophold laves en plan for, hvilke organer, man har fokus på undervejs.

2.2 Uddannelsesplanlægning

Hoveduddannelseslæger vil komme omkring alle uddannelsesområder- og udbygge erfaringen i udskæring, mikroskopi, beskrivelse og diagnosekodning i henhold til den plan, der laves i starten af opholdet. Målet for udskæring er stigende grad af selvstændighed. Al makroskopibeskrivelse og mikroskopi skal som udgangspunkt superviseres. I enkelte tilfælde kan der dog laves eventuel aftale mellem uddannelseslæge og speciallæge, om at helt specifikke prøvetyper kan besvares uden supervision. Herudover forventes der deltagelse til en del af de multidisciplinære konferencer.

Efter ca. ½ år suppleres der med ca. 1 uges teoretisk/praktisk undervisning i cervixcytologi ved cytobioanalytikerunderviser. Herefter kan der deltages i den daglige cytologi-rutine under speciallægesupervision med vurdering af screenede præparater.

Alle speciallæger fungerer som kliniske vejledere. Hoveduddannelseslæger fungerer som klinisk vejleder ifm. udvalgt udskæring. Det er kun læger, der er mindst et trin højere i uddannelsesniveau, der kan gennemføre kompetencevurdering. Det tilstræbes at læger i hoveduddannelse er hovedvejleder for en introduktionslæge.

Uformel kompetencevurdering foregår kontinuerlig i forbindelse med udskæring, mikroskopi og udarbejdelse af svar til klinikerne. Vores formelle kompetencevurdering fremgår af skemaet i punkt 2.3, og foregår hovedsagelig ved hjælp af EPA (Entrusted Professional Activity) – se evt. <https://danskpatologi.org/uddannelse/speciallaegeuddannelse/evaluering/>, hvor skemaerne kan findes samt <https://danskpatologi.org/wp-content/uploads/2016/02/Kompetencevurderingsmetoder-patologi-marts-2015.pdf>, hvor baggrunden for EPA beskrives. Der er 5 typer EPA:

- 1 Friskt væv
- 2 Udskæring
- 3 Mikroskopi
- 4 Obduktion
- 5 Konference

Uddannelseslæger opfordres til at benytte EPA på 3-4 præparattyper under hvert organområde.

1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Eksempler på væsentlige arbejdsfunktioner:

Arbejdsfunktionerne udgøres af udkæring, mikroskopi, svarafgivelse (under supervision) og deltagelse på multidisciplinære konferencer samt undervisning og eventuel forskning og administrative opgaver. Igennem disse arbejdsfunktioner søges kompetencer indenfor de 7 lægeroller at kunne opnås/udbygges på det relevante niveau.

2.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Nedenfor er skitseret det ideelle forløb for tilegnelse af de kompetencer, der skal opnås i dette element af uddannelsesforløbet, og hvilke arbejdsfunktioner der er grundlaget for læringen. Det er speciallæge, der endeligt godkender kompetencerne på Uddannelseslæge.dk. En komplet oversigt over kompetencer, der skal opnås i hele speciallægeuddannelsen, findes i målbeskrivelsen. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i [målbeskrivelsen](#).

Der kan ske individuel variation i hvilke kompetencer den enkelte uddannelseslæge kan opnå i de forskellige delansættelser. Kompetencerne bør som udgangspunkt opnås inden for det angivne tidspunkt, men kan også ske tidligere alt afhængig af teamtilknytning. I forbindelse med overleveringssamtalerne, laves der individuel plan for hvilke kompetencer uddannelseslægen evt. mangler at få godkendt under den gældende delansættelse.

Tabellen / figuren nedenfor giver et overblik:

Kompetencer			Læringsstrategier, Anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)	Forventet kompetence opnået (måned)
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inkl. lægerolle			
Overordnet gastrointestinal patologi					
H 4.3.1	Har kendskab til principperne for udskæring af små og større resektater (inkl. polypper) fra gastrointestinal kanalen	Kan orientere resektater og udtage relevante snit til diagnostik, vurdering af resektionsflader og eventuel stadieinddeling.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 2 Godkendt kursus	36
Esophagus					
H 4.3.2	Har kendskab til de almindelige inflammatoriske og infektiøse forandringer i esophagus. Er bekendt med mindre hyppige inflammatoriske tilstande	Kan diagnosticere de hyppigst forekommende esofagitter herunder svampe og herpes infektioner.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H4.3.3	Kan diagnosticere og redegøre for refluxforandringer og Barrets esophagus	Kan diagnosticere Barrets esophagus og tage stilling til evt. dysplasiagering.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.4	Kan diagnosticere og redegøre for de hyppigst forekommende benigne og maligne epitheliale tumorer i	Kan diagnosticere og gradere dysplasi samt diagnosticere de hyppigste maligne tumorer; planocellulært karcinom og	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt	EPA 3 Godkendt kursus	36

	esophagus	adenokarcinom.	kursus		
H 4.3.5	Har kendskab til de molekylærpatologiske analyser, der knytter sig til planocellulære karcinomer og adenokarcinomer i esophagus, f.eks. undersøgelse for mismatch repair (MMR) og HER2 status	Kan fortolke svaret af molekylære analyser og inddrage dem i et samlet patologisvar.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Ventrikel					
H 4.3.6	Har kendskab til de histologiske forandringer, der er karakteristiske for akut og kronisk gastritis	Kan diagnosticere akut og kronisk gastritis, bl.a. reaktiv helicobacter associeret, autoimmun og kemisk gastritis.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.7	Er bekendt med mindre hyppige inflammatoriske tilstande i ventriklen	Kan inddrage disse differentialdiagnostisk.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.8	Har kendskab til de histologiske forandringer, der er karakteristiske for akut og kronisk ulcus i ventriklen	Kan diagnosticere peptisk ulcus.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.9	Kan diagnosticere og redegøre for de hyppigst forekommende benigne og	Kan diagnosticere adenokarcinomer og andre hyppigt forekommende	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt	EPA 3 Godkendt kursus	36

	maligne epiteliale tumorer i ventriklen	tumortyper, herunder adenomer/polypper.	kursus		
H 4.3.10	Har kendskab til de molekylærpatologiske analyser, der knytter sig til adenokarcinomer i ventriklen, f.eks. undersøgelse for mismatch repair (MMR) og HER2 status	Kan fortolke svaret af molekylære analyser og inddrage dem i et samlet patologisvar.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Ventrikel					
H 4.3.11	Har kendskab til de hyppigste bløddelstumorer i ventriklen. Kender de supplerende molekylærpatologiske analyser, der knytter sig til GIST tumorer, f.eks. KIT og PDGFRA analyser	Kan diagnosticere GIST tumorer. Kan fortolke og inddrage de molekylærpatologiske analyser.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.12	Er bekendt med de hyppigste lymfomer i ventriklen	Kan inddrage lymfom som differentialdiagnose til inflammatoriske forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Tyndtarm					
H 4.3.13	Har kendskab til de hyppigste inflammatoriske	Kan diagnosticere cøliaki, peptisk duodenitis og	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3 Godkendt kursus	36

	sygdomme i tyndtarmen	inflammatoriske tarmsygdomme.	Specialespecifikt kursus		
H 4.3.14	Er bekendt med mindre hyppige inflammatoriske og infektiøse tilstande i tyndtarmen	Kan anvende disse differentialdiagnostisk.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.15	Har kendskab til iskæmiske sygdomme i tyndtarmen, herunder patofysiologien	Kan diagnosticere iskæmisk enteritis og kan foreslå differentialdiagnoser som årsag hertil.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.16	Har kendskab til Meckels divertikel i tyndtarmen	Kan diagnosticere Meckels divertikel.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.17	Har kendskab til de hyppigst forekommende benigne og maligne tumorer i tyndtarmen, herunder adenom i ampulla vateri	Kan diagnosticere og stadieinddele neuroendokrine tumorer. Kan diagnosticere adenokarcinomer og GIST tumorer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.18	Er bekendt med mindre hyppige polypper i tyndtarmen	Kan anvende disse differentialdiagnostisk.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.19	Er bekendt med de hyppigste maligne lymfomer i tyndtarmen	Kan inddrage disse differentialdiagnostisk.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt	EPA 3 Godkendt kursus	36

			kursus		
Colon, rectum og appendix					
H 4.3.20	Har kendskab til infektiøst betingede tarmsygdomme i colon og rectum	Kan diagnosticere infektiøst betingede tarmsygdomme.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36

H 4.3.21	Kan diagnosticere og redegøre for patogenesen ved de kronisk inflammatoriske tarmsygdomme og deres histologiske karakteristika	Kan diagnosticere kronisk inflammatoriske tarmsygdomme inkl. dysplastiske forandringer i forbindelse med disse. Kan foreslå differentialdiagnoser.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.22	Har kendskab til andre hyppige inflammatoriske tilstande i colon og rectum og er bekendt med mindre hyppige inflammatoriske tilstande	Kan diagnosticere eksempelvis iskæmisk og mikroskopisk colitis. Kan anvende mindre hyppige inflam- matoriske tilstande differentialdiagnostisk.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.23	Har kendskab til divertikelsygdomme i colon og rectum	Kan diagnosticere diverticulitis.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.24	Kan diagnosticere og	Kan diagnosticere polypper,	Superviseret dagligt	EPA 3	36

	redegøre for de hyppigste polypper i colon og rectum, herunder adenomer og serrate læsioner og er bekendt med mindre hyppige polypper	adenomer og serrate læsioner. Kan anvende viden om mindre hyppige polypper differentialdiagnostisk.	arbejde Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	
H 4.3.25	Kan diagnosticere og redegøre for colon og rectum adenokarcinomer, herunder ætiologi og patogenese samt udviklingen fra precursor læsioner	Kan diagnosticere, klassificere og stadieinddele adenokarcinomer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36

H 4.3.26	Har kendskab til molekylærpatologiske analyser, der knytter sig til adenokarcinomer i colon/rectum, eksempelvis undersøgelse for mis-match repair (MMR), RAS/RAF status og mikrosatellit instabilitet	Kan fortolke resultaterne af disse og inddrage dem i det samlede patologisvar.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Colon, rectum og appendix					

H 4.3.27	Har kendskab til GIST tumorer i colon og rectum. Kender de supplerende molekylærpatologiske analyser, der knytter sig til GIST tumorer, eksempelvis KIT og PDGFRA analyser	Kan diagnosticere GIST tumorer, kan fortolke og ind- drage de molekylærpatologiske analyser i det samlede patologisvar.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.28	Er bekendt med de hyppigste maligne lymfomer i colon og rectum	Kan inddrage disse differentialdiagnostisk.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.29	Har kendskab til de inflammatoriske tilstande i appendix	Kan diagnosticere akut og kronisk appendicitis.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.30	Har kendskab til de hyppigste tumorer i appendix	Kan diagnosticere de hyppigste tumorer i appendix.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Analkanal					
H 4.3.31	Har kendskab til de hyppigste polypper i analkanal	Kan diagnosticere hæmorider, fibroepiteliale polypper og kondylomer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.32	Har kendskab til de hyppigste inflammatoriske	Kan diagnosticere fissurer og tegn på inflammatorisk	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3 Godkendt kursus	36

	forandringer i analkanalen	tarmsygdom.	Specialespecifikt kursus		
Analkanalen					
H 4.3.33	Har kendskab til analkanalens planocellulære neoplasier. og andre hyppige tumorer	Kan diagnosticere og gradere dysplasi (intraepitelial neoplasi) og planocellulært karcinom.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.3.34	Er bekendt med mindre hyppige tumorer i analkanalen	Kan anvende viden om bl.a. melanocytære tumorer, hudadnekstumorer og Paget's sygdom differentialdiagnostisk.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	36
H 4.5 Hoved-hals					
Mund					
H 4.5.1	Har kendskab til de hyppigste reaktive og inflammatoriske sygdomme i mundhulen	Kan diagnosticere de hyppigste reaktive og inflammatoriske forandringer i mundhuleslimhinden.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.5.2	Kan diagnosticere og redegøre for dysplasi og de hyppigste karcinomer i mundslimhinden	Kan diagnosticere dysplasi og de hyppigste karcinomer i mundslimhinden.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.5.3	Er bekendt med de hyppigste cyster og neoplasier i kæben	Kan under supervision diagnosticere de mest almindelige cyster og neoplasier.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36

Spytkirtler					
H 4.5.4	Har kendskab til de hyppigste inflammatoriske forandringer og de hyppigste benigne neoplasier i spytkirtlerne	Kan diagnosticere de hyppigste inflammatoriske forandringer og de hyppigste benigne neoplasier i spytkirtlerne.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.5.5	Er bekendt med de hyppigste maligne neoplasier i spytkirtlerne	Kan anvende denne viden differentialdiagnostisk.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.5.6	Har kendskab til immunhistokemiske og molekylærpatologiske undersøgelser i diagnostikken af neoplasier i spytkirtler	Kan fortolke molekylærpatologiske undersøgelser (f.eks. HPV-typebestemmelse på cytologisk materiale og p16 ekspression på histologisk materiale, ETV6. Cytologi: har erfaring med cytologiske karakteristika fra benigne og maligne spytkirtelforandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus Superviseret dagligt arbejde	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.5.7	Har kendskab til de hyppigste reaktive og benigne neoplastiske forandringer i næse, bihuler og pharynx	Kan diagnosticere de hyppigste inflammatoriske, reaktive og benigne neoplastiske forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Larynx					
H 4.5.9	Har kendskab til de hyppigste	Kan diagnosticere de hyppigste	Superviseret dagligt	EPA 3	36

	reaktive, inflammatoriske og neoplastiske forandringer i larynx	reaktive, inflammatoriske og neoplastiske forandringer.	arbejde Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	
Halsregionen					
H 4.5.10	Har kendskab til de hyppigste reaktive og neoplastiske forandringer på halsen. Herunder også på cytologisk materiale	Kan diagnosticere de hyppigste reaktive og neoplastiske forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.5.11	Har kendskab til metastaser på halsen og deres hyppigste præsentation	Kan diagnosticere de hyppigste metastaser.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.6 Hud					
Inflammatorisk hud					
H 4.6.1	Har kendskab til de grundlæggende reaktions- og inflammationsmønstre i hud: • Likenoid • Psoriasiform • Spongios • Granulomatøs • Vesikulobulløs • Vaskulær	Kan genkende de vigtigste dermatoser indenfor de nævnte reaktionsmønstre.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Præmaligne og maligne forandringer i hud					
H 4.6.2	Kan redegøre for udskæringsprocedure af hudpræparater med henblik på diagnose, forhold vedr.	Kan selvstændigt varetage udskæring af almindelige resektater og mere komplicerede resektater under	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt	EPA 2 Godkendt kursus	36

	resektionsrande og evt. TNM klassifikation	supervision.	kursus		
Benigne, præmaligne og maligne epiteliale forandringer i hud					
H 4.6.3	Har kendskab til de benigne, præ- maligne og maligne forandringer udgået fra epidermis. Har kendskab til ætiologi og pato- genese	Kan diagnosticere de mest almindelige prækankroser og mest almindelige tumorer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.6.4	Er bekendt med mere sjældne tumorer i huden	Kan inddrage denne viden differentialdiagnostisk.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	36
H 4.6.6	Har kendskab til de mest almindelige kutane cyster	Kan diagnosticere de mest almindelige kutane cyster.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Melanocytære tumorer i huden					
H 4.6.7	Kan diagnosticere og redegøre for forandringerne ved de typiske melanocytære tumorer i huden, herunder de makroskopisk maligne karakteristika	Kan diagnosticere forskellige former for benigne naevi og klassiske typer af malignt melanom.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.6.8	Er bekendt med mere sjældne typer af melanocytære tumorer i huden og diagnostiske	Kan diagnosticere sjældne melanocytære tumorer under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36

	faldgruber				
H 4.6.9	Har kendskab til forandringer med prognostisk betydning for melanomer i huden	Kan gradere maligne melanomer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.6.10	Har kendskab til prædiktive markører, ved melanocytære tumorer, f.eks. BRAF og PD-L1	Kan fortolke svaret af molekulære analyser og inddrage dem i et samlet patologisvar.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.6.11	Er bekendt med anvendelsen af molekulære analyser i differentialdiagnostikken ved tumorer i huden	Kan under supervision, hvor relevant inddrage molekulæranalyser differentialdiagnostisk.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	36

Adnekstumorer					
H 4.6.12	Har kendskab til de hyppigste af hudens adnekstumorer	Kan diagnosticere de mest almindelige adnekstumorer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Kutane bløddelstumorer					
H 4.6.13	Har kendskab til de hyppigste bløddelstumorer i huden	Kan diagnosticere de mest almindelige bløddelstumorer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt	EPA 3 Godkendt kursus	36

			kursus		
Kutane lymfomer					
H 4.6.14	Er bekendt med de hyppigste kutane lymfomer	Kan inddrage kutant lymfom som differentialdiagnose til inflammatoriske forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.8 Kvindelige genitalier og graviditetsprodukter					
Vulva					
H 4.8.1	Har kendskab til de hyppigste inflammatoriske og benigne forandringer i vulva	Kan diagnosticere de hyppigste inflammatoriske og benigne forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.8.2	Har kendskab til HPV's rolle i patogenesen i vulva	Har teoretisk viden om HPV's rolle i patogenesen i vulva.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	36
H 4.8.3	Er bekendt med de hyppigste præmaligne og maligne forandringer i vulva	Kan diagnosticere præmaligne og maligne forandringer under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Cervix					
H 4.8.4	Har kendskab til HPV's rolle i patogenesen i cervix	Har teoretisk viden om HPV's rolle i patogenesen i cervix.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	36
H 4.8.5	Er bekendt med klassifikationen for cytologiske forandringer i	Kan under supervision klassificere cytologiske forandringer i cervixcytologiske prøver og HPV	Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36

	cervixcytologiske prøver og HPV diagnostik	diagnostik.			
H 4.8.6	Har kendskab til udskæringsprocedurer ved cervixresektater	Kan udskære cervixresektater (konuspræparater).	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 2 Godkendt kursus	36
H 4.8.7	Kan diagnosticere og redegøre for de hyppigste præmaligne og maligne forandringer i cervix	Kan diagnosticere type og udbredelse af præmaligne og maligne forandringer i biopsier og resektater.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Uterus og tubae uterinae					
H 4.8.8	Har kendskab til udskæringsprocedurer af uterus og tubae uterinae	Kan udskære hysterektomipræparater.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 2 Godkendt kursus	36
H 4.8.9	Har kendskab til de morfologiske forandringer i endometriet i menstruationscyklus og ved de hyppigste årsager til blødningsforstyrrelser	Kan diagnosticere dysfunktionelle og funktionelle forandringer i endometriet. Kan diagnosticere forskellige former for hyperplasi.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.8.10	Har kendskab til endometriose	Kan diagnosticere endometriose.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36

H 4.8.11	Har kendskab til de hyppigste benigne tumorer i endo- og myometriet	Kan diagnosticere de hyppigste benigne tumorer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.8.12	Kan diagnosticere og redegøre for de hyppigste maligne tumorer i endometriet	Kan diagnosticere de hyppigste maligne tumorer og deres forstadier.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.8.13	Er bekendt med mere sjældne benigne og maligne tumorer i endo- og myometriet	Kan under supervision diagnosticere mere sjældne benigne og maligne tumorer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Ovarier og tubae uterinae					
H 4.8.14	Har kendskab til udskæringsprocedurer af ovarier og tubae uterinae	Kan udskære resektater af tubae og ovarier.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 2 Godkendt kursus	36
H 4.8.15	Har kendskab til morfologien ved funktionelle forandringer i ovarier og tuba uterina	Kan diagnosticere funktionelle og inflammatoriske forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.8.16	Har kendskab til forandringerne ved ekstrauterin graviditet	Kan diagnosticere ekstrauterin graviditet.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt	EPA 3 Godkendt kursus	36

			kursus		
H 4.8.17	Har kendskab til benigne tumorer i ovarier og tuba uterina	Kan diagnosticere de hyppigste benigne tumorer og de mere sjældne under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.8.18	Kan diagnosticere og redegøre for borderline og maligne tumorer i ovarier og tuba uterina	Kan diagnosticere borderline og maligne tumorer under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36

Graviditetsprodukter					
H 4.8.19	Bekendt med de morfologiske forandringer i abortvæv. Bekendt med de mest almindelige varianter i placentas anatomi	Kan under supervision diagnosticere de hyppigste abnormiteter i abortvæv.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.8.20	Bekendt med forhold mellem gestationsalder og placentas udvikling	Kan under supervision diagnosticere de hyppigste årsager til præmatur fødsel og intrauterin væksthæmning.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.9 Lever, galdeveje og galdeblære					
Lever og galdeveje					
H 4.9.1	Har kendskab til	Kan diagnosticere de hyppigst	Superviseret dagligt	EPA 3	36

	fibrocystiske forandringer i lever og galdeveje	forekommende cystiske leverforandringer under supervision.	arbejde Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	
H 4.9.2	Har kendskab til leverens funktionelle tilstande, vaskulære forandringer, metaboliske sygdomme og inflammatoriske tilstande	Kan diagnosticere funktionelle tilstande samt de hyppigst forekommende metaboliske og inflammatoriske sygdomme, herunder gradere inflammation og stadieinddele fibrose under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.9.3	Har kendskab til de hyppigst forekommende benigne og maligne tumorer i lever og galdeveje inkl. metastaser	Kan diagnosticere de hyppigste benigne og maligne primære levertumorer under supervision. Kan diagnosticere metastaser i leveren på cytologisk og histologisk materiale under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
Galdeblære					
H 4.9.4	Har kendskab til funktionelle og inflammatoriske tilstande i galdeblæren	Kan udskære et galdeblæreresepektat. Kan diagnosticere de hyppigste funktionelle og inflammatoriske tilstande.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.9.5	Er bekendt med de hyppigst forekommende benigne og maligne	Kan under supervision diagnosticere de hyppigst forekommende benigne og maligne tumorer i galde-	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	36

	tumorer i galdeblæren	blæren.			
--	-----------------------	---------	--	--	--

H 4.13 Metastase fra ukendt primær tumor					
H 4.13.1	Kan diagnosticere og redegøre for neoplasiers metastasering og for forekomst af metastase fra ukendt primær tumor	Kan diagnosticere metastaser på cytologisk og histologisk materiale inkl. grovnålsbiopsi.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.13.2	Kan anvende og redegøre for anvendelse af diagnostiske metoder, herunder immunhistokemiske og molekulære aspekter ved ukendt primær tumor	Kan anvende primært immunhistokemisk panel og relevant differentialdiagnostisk immunhistokemisk panel og, hvor relevant, under supervision inddrage molekulærpatologiske analyser.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36
H 4.13.3	Har kendskab til inddragelse af kliniske og billeddiagnostiske aspekter ved ukendt primær tumor	Kan under supervision inddrage viden om kliniske og billeddiagnostiske fund ved ukendt primær tumor.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	36

2.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Nedenfor er kort skitseret, hvilke konferencer uddannelseslægen forventes at deltage i, hvad uddannelseslægens rolle på konferencen er – og hvad uddannelseslægen kan forvente at lære af deltagelse i konferencen.

	Indhold	Hyppighed	Deltagere	Læring
Personalemøde	Generel info samt faglige oplæg	Hver måned	Alle ansatte ved afdelingen	Professionel Viden om praktiske forhold og nye tiltag
Lægemøde	Generel info, diskussion, ferieplanlægning etc.	Hver måned	Alle læger	Professionel Samarbejde Organisatorisk
Yngre lægemøder	Generel diskussion	Hver måned	UKYL og Alle uddannelseslæger	Professionel
Casefrokost/præparat-fremvisning	Fremlæggelse af lærerige cases for øvrige læger	Hver måned	Uddannelseslæger og gerne 1 speciallæge	Medicinsk ekspert Kommunikator
Intern undervisning/Journal club	Undervisning i specifikke emner eller præsentation af videnskabelig artikel	Hver måned	Uddannelseslæger og speciallæger samt akademiker	Medicinsk ekspert Kommunikator
Staff meeting	Oplæg ved en af sygehusets afdelinger	4 gange årligt	Læger, ved ønske og mulighed	Professionel Stifte bekendtskab med andre afdelinger
Multidisciplinær konference	Præsentation af fund og planlægning af cancerpatienters forløb i samarbejde med klinikere	Hver uge	Læger tilknyttet GI-arbejdsområdet Cirka 4 gange årligt er der også tværfaglige konferencer/undervisning med	Professionel Kommunikator Medicinsk ekspert

			gynækologer og hudlæger.	
--	--	--	--------------------------	--

1.4.1 Undervisning

Uddannelseslæger skal som udgangspunkt afholde minimum 1 undervisningssession, som, afhængig af det valgte emne, kan være for læger, bioanalytikere eller hele afdelingen.

Som uddannelseslæge kan du blive bedt om at deltage i undervisningen af studenter på afdelingen, typisk i forbindelse med udkæring, men kan også omfatte undervisning af bioanalytikere og bioanalytikerstuderende. Vi forventer, at uddannelseslægen tager del i oplæring af yngre kolleger og andre sundhedsprofessionelle i afdelingen ved behov. Læger, der har været på kursus / deltaget i konferencer kan blive bedt om at fremlægge hovedpointer fra kurset/konferencen ved efterfølgende lægemøde.

2.4.2 Kursusdeltagelse

Under ansættelsen forventes uddannelseslægen at deltage i de obligatoriske generelle og specialespecifikke kurser.

Afdelingen giver tjenestefrihed med løn, men det påhviler uddannelseslægen at give afdelingen besked (cheflæge) om kursets placering tidligst muligt. Uddannelseslægen skal selv tilmelde sig kurset.

Vær opmærksom på at der kan være lang venteliste til de generelle kurser, hvorfor tilmelding bør ske hurtigst muligt

Der tilstræbes at alle uddannelseslæger der ønsker det, får mulighed for at deltage til årsmødet i Dansk Patologiselskab.

Der er mulighed for i mindre omfang at deltage i øvrige kurser. Deltagelse i øvrige relevante kurser og konferencer/kongresser behandles imødekomme af cheflægen.

2.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage

Læger i hoveduddannelse har mulighed for at få 1-2 fokusdage på relevant klinisk afdeling. Speciallæge med uddannelsesansvar kan være behjælpelig med at arrangere kontakt. Forskningstræningsprojekt og forskningsdage i forbindelse hermed ligger under de 3 års ansættelse på universitetsafdeling.

2.6 Forskning og udvikling

Se videreuddannelsessekretariatets hjemmeside for nærmere information om forskningstræning ([link](#))

Der vil som oftest være mulighed for at deltage i et forskningsprojekt på afdelingen.

2.7 Anbefalet litteratur

Søg vejledning ved det enkelte team.

3. Ansættelse - Patologi, Aarhus Universitetshospital.

3.1 Præsentation af afdelingen

Se afsnit 1.1

3.1.1 Introduktion til afdelingen

Se afsnit 1.1.1

3.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen

Se afsnit 1.1.2

3.1.3 Uddannelsesvejledning

Se afsnit 1.1.3

3.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse

Se afsnit 1.1.4

3.2 Uddannelsesplanlægning

Se afsnit 1.2

3.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Se afsnit 1.2.1

I denne ansættelse er der fokus på opnåelse af de resterende kompetencer. Vi tilstræber, at man opholder sig min. 6 måneder i det samme team, så man i stigende grad får mulighed for at øge selvstændigheden inden for det pågældende subspecialt og b.l.a. kan deltage aktivt til MDT-konferencer.

3.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Se afsnit 1.3

Kompetencer			Læringsstrategier, anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)	Forventet kompetence opnået (måned)
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inkl. lægerolle			
H 2.1	Kan håndtere frysesnitsprocedure og afgive svar	Kan udtage snit fra ikke- komplicerede og udvalgte komplicerede operationspræparater/biopsier til frysesnitsundersøgelse. Kan mikroskopere frysesnit og afgive frysesnits svar.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 1	48
H 3.3	Har kendskab til molekylærbiologiske undersøgelser	Kan anvende molekylærbiologiske undersøgelser omfattende sekventering, PCR, Micro arrays (DNA og RNA) og in situ hybridization for specifikke diagnostiske, prognostiske og prædiktive forandringer. Har kendskab til betydningen af somatiske og germline mutationer, DNA methyleringer og ændringer i genekspression. Kan redegøre for underliggende principper for de mest anvendte molekylærpatologiske metoder,	Superviseret dagligt arbejde Laboratorieophold Specialespecifikke kurser	EPA 3 Godkendt kursus	48

		her- under redegøre for deres begrænsninger og være bekendt med almindelige pitfalls. Kan redegøre for betydningen af vævsprøvens type og kvalitet i forhold til anvendelighed ved molekylære analyser. Har kendskab til principperne for bioinformatik, herunder til tilgængelige molekylære databaser. Har kendskab til oprensning af DNA og RNA fra vævsprøver af forskellig type og kvalitet. Kan fortolke molekylære analyser og integrere resultaterne i ét samlet patologisvar. I løbet af hele uddannelsesforløbet skal 50 molekylære analyser (inkl. ISH) analyseres, fortolkes og besvares under supervision. De molekylære analyser skal være jævnt fordelt på minimum 5 forskellige organområder.		
H 4.1 Blod og knoglemarv				

H 4.1.1	Er bekendt med de mest alminde- lige ikke neoplastiske tilstande i blod og knoglemarv	Kan under supervision diagnosticere de mest almindelige, ikke neoplastiske forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.1.2	Har kendskab til de hyppigste ma- lige hæmatopoietiske forandringer i blod og knoglemarv, inkl. malignt lymfom	Kan under supervision diagnosticere de mest almindelige neoplastiske forandringer inklusiv lymfoide in- filtrater i knoglemarven.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.1.3	Er bekendt med klassifikationen (WHO) af maligne primære knoglemarvssygdomme	Kan genkende akut leukæmi og diagnosticere sub- type under supervision. Kan under supervision diagnosticere andre maligne primære knoglemarvssygdomme.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.1.4	Har kendskab til klassifikationen (WHO) af maligne lymfomer i knoglemarv	Kan under supervision diagnosticere almindeligt forekommende malignt lymfom i knoglemarv.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.1.5	Har kendskab til de vigtigste genetiske og molekylære forandringer af betydning for diagnose og prognose ved sygdomme i blod og knoglemarv	Kan fortolke molekylærpatologiske undersøgelser (f.eks. JAK2, BCR-ABL, CALR og MYD88) og inddrage svaret i et samlet patologisvar.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.1.6	Har kendskab til hyppigst	Kan diagnosticere de hyppigste	Superviseret dagligt	EPA 3	48

	forekommende sekundære tumorer i knoglemarven	metastaser i knogle- marven.	arbejde		
H 4.2 Endokrine organer					
Thyroides					
H 4.2.1	Har kendskab til thyroides inflammatoriske forandringer, benigne og maligne tumortyper samt deres makroskopiske, cytologiske og histologiske karakteristika	Kan udsikere de mest almindelige thyroidesektater. Kan differentiere non-neoplastiske og neoplastiske forandringer på både cytologisk og histologisk materiale under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
Parathyroides					
H 4.2.2	Er bekendt med differentieringen mellem normalt væv og hyperplastiske og neoplastiske forandringer i parathyroides	Har teoretisk viden om non-neoplastiske og neoplastiske forandringer.	Selvstudium	Samtale	48
Binyrer					
H 4.2.3	Har kendskab til de hyppigst forekommende hyperplastiske og neoplastiske forandringer i binyrerne	Kan diagnosticere de hyppigst forekommende benigne og maligne neoplasier inkl. metastaser.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.5 Hoved-hals					
Spytkirtler					

H 4.5.8	Har kendskab til de hyppigste maligne forandringer i næse, bihuler og pharynx	Kan under supervision diagnosticere de hyppigste maligne forandringer. Kan fortolke immunhistokemiske og molekylæropatologiske undersøgelser i relation til virusinduceret cancer (HPV og EBV) f.eks. undersøge for ETV6 og HPV.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.6 Hud					
Benigne, præmaligne og maligne epiteliale forandringer i hud					
H 4.6.5	Har kendskab til frysesnitsundersøgelse ved basocellulære karcinomer	Kan selvstændigt besvare frys af de mest almindelige basocellulære karcinomtyper.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	48
Sentinel node					
H 4.6.15	Kan redegøre for principperne for sentinel node ved malignt melanom	Kan mikroskopere sentinel node og inddrage resultatet i besvarelsen.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.7 Knogler, led og bløddele					
Generelt					
H 4.7.1	Har kendskab til den makroskopiske håndtering af resektater fra knogler, led og bløddele	Kan udskære simple resektater.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 2 Godkendt kursus	48

Knogle og brusk					
H 4.7.2	Er bekendt med knogle- og brusk- forandringer, herunder benigne knogletumorer	Kan diagnosticere de mest almindelige knogle- og bruskforandringer under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.7.3	Er bekendt med histologien og lokalisationer af maligne knogletumorer	Kan inddrage forandringerne differentialdiagnostisk.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	48
Bløddele					
H 4.7.4	Har kendskab til almindelige benigne tumorer fra forskellige typer af bløddelsvæv	Kan diagnosticere de mest almindelige benigne tumorer i bløddelsvæv.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.7.5	Har kendskab til almindelige maligne tumorer fra forskellige typer af bløddelsvæv	Kan diagnosticere de mest almindelige maligne tumorer i bløddelsvæv under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.7.6	Er bekendt med forskellige molekulære metoder, der anvendes i diagnostikken af bløddelstumorer, herunder sekventering	Kan under supervision inddrage molekulære analysesvar i besvarelsen af sarkomer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.7.7	Er bekendt med betydningen af billeddiagnostik ved diagnosen af	Kan under supervision inddrage billeddiagnostikken i besvarelsen.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt	Godkendt kursus	48

	bløddelstumor		kursus		
H 4.7.8	Har kendskab til malignitetsgradering af maligne bløddelstumor	Kan under supervision malignitetsgradere maligne bløddelstumor.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	48

H 4.10 Lymfoide organer

Lymfeknude og milt

H 4.10.1	Har kendskab til de mest almindelige reaktive, specifikke og uspecifikke mønstre i en lymfeknude	Kan diagnosticere de mest almindelige non-neoplastiske tilstande i en lymfeknude.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.10.2	Er bekendt med årsag og morfologi ved non-neoplastisk splenomegali	Kan udskære en milt.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 2	48
H 4.10.3	Har kendskab til de mest almindelige maligne lymfomer	Kan genkende malignt lymfom og under supervision diagnosticere de hyppigste maligne lymfomer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.10.4	Har kendskab til molekylærpatologiske og cytogenetiske undersøgelser på lymfeknuder	Kan sammenholde resultater fra morfologi, immunfænotype, og molekylærpatologiske og cytogenetiske undersøgelser på lymfeknuder og under supervision udfærdige et samlet svar.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	48

H 4.10.5	Har kendskab til de hyppigst forekommende metastaser i lymfeknuder	Kan diagnosticere de hyppigste metastaser i lymfeknuder samt kendskab til immunhistokemiske paneler.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	48
H 4.11 Mandlige genitalier					
Prostata					
H 4.11.1	Har kendskab til inflammationstyper og hyperplasi i prostata og til tilstande, der kan give forhøjede PSA-værdier	Kan diagnosticere inflammation og hyperplasi.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.11.2	Kan diagnosticere og redegøre for prostatacancer inkl. gradering af vækstmønster og forstadier til cancer	Kan udskære prostata og diagnosticere cancer samt angive gradering. Kan diagnosticere forstadier til cancer	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
Testis og ductus deferens					
H 4.11.3	Har kendskab til typer af inflammation og infarkt i testis	Kan diagnosticere de mest almindelige benigne forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.11.4	Er bekendt med betydningen af retentio testis	Har teoretisk viden om betydningen af retentio testis.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	48
H 4.11.5	Kan diagnosticere og redegøre for de hyppigste testis	Kan foretage udskæring af orkiektomi og diagnosticere de	Superviseret dagligt arbejde	EPA 2 & 3 Godkendt kursus	48

	tumorer inkl. i forhold til alder og malignitet	mest almindelige testis tumorer og in situ forandringer.	Specialespecifikt kursus		
Penis					
H 4.11.6	Har kendskab til benigne forandringer inkl. kondylom på penis	Kan diagnosticere almindelige benigne forandringer inkl. kondylom.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.11.7	Har kendskab til præmaligne forandringer og planocellulært karcinom på penis Er bekendt med associationen med HPV-infektion	Kan diagnosticere præmaligne forandringer og planocellulært karcinom under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.12 Mamma					
H 4.12.1	Har kendskab til inflammation i mamma og årsager hertil	Kan diagnosticere forskellige typer inflammation i mamma.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.12.2	Kan redegøre for principperne for triplédiagnostik ved mammacancer	Har teoretisk viden om principperne for triplédiagnostik ved mammacancer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	Struktureret samtale Godkendt kursus	48
H 4.12.3	Kan anvende og redegøre for de diagnostiske kriterier for de diagnostiske grupper B1-B5 og C1-C5 i henhold til DBCG	Kan diagnosticere benigne og maligne læsioner på både cytologisk materiale og grovnålsbiopsi under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.12.4	Har kendskab til udskæringsprocedurer af	Kan udskære et resektat, herunder lumpektomi og	Superviseret dagligt	EPA 2	48

	mamma-præparater	mastektomi, og være i stand til at sætte den makroskopiske vurdering i relation til radiologiske fund.	arbejde		
H 4.12.5	Kan anvende og redegøre for kriterierne for makrovurdering af en lumpektomi	Kan foretage makrovurdering af lumpektomi.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 2	48
H 4.12.6	Har kendskab til benigne / hyperplastiske forandringer i mamma og den associerede relative risiko for udvikling af cancer	Kan diagnosticere normale fysiologiske og benigne / hyperplastiske forandringer under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.12.7	Har kendskab til de hyppigst forekommende benigne tumorer i mamma	Kan diagnosticere de hyppigste benigne tumorer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.12.8	Kan diagnosticere og redegøre for in situ forandringer i mamma og den associerede relative risiko for udvikling af cancer	Kan diagnosticere og klassificere in situ forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.12.9	Kan diagnosticere og redegøre for de hyppigste maligne tumortyper, herunder ætiologi og patogenese for arvelig og sporadisk cancer i mamma	Kan diagnosticere, klassificere og gradere de hyppigste karcinomer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H	Kan anvende og redegøre for de molekylære aspekter ved	Kan fortolke svaret af molekylære analyser (f.eks.	Superviseret dagligt	EPA 3	48

4.12.10	mamma- cancer	PAM50 og HER2) og inddrage dem i et samlet patologisvar.	arbejde Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	
H 4.12.11	Er bekendt med den prædiktive og prognostiske betydning af tumorinfiltrerende lymfocytter ved mammacancer	Har teoretisk viden om den prædiktive og prognostiske betydning af tumorinfiltrerende lymfocytter ved mammacancer.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	48
H 4.12.12	Har kendskab til effekter af præoperativ behandling ved mammacancer	Kan vurdere behandlingsrespons i tumorresektater og lymfeknuder både makro- og mikroskopisk under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.12.13	Kan anvende og redegøre for klassifikation af tumorudbredning i sentinel lymfeknude og øvrige lymfeknuder og kriterier for ekstranodal vækst ved mammacancer	Kan håndtere sentinel lymfeknude inkl. frysensnitsprocedure.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 1 & 3	48
H 4.12.14	Har kendskab til udsæringsprocedure for aksilpræparater	Kan udskære aksilresektat.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 2	48
H 4.12.15	Har kendskab til fundene ved metastase fra mammacancer	Kan diagnosticere lymfeknudemetastaser inkl. mikro- metastase og enkeltcelleinfiltration.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	48
H 4.14 Nedre luftveje					
H 4.14.1	Har kendskab til de mest	Kan diagnosticere akutte inflammationer, organiserende	Superviseret dagligt arbejde ofte i forbindelse	EPA 3	48

	almindelige inflammationer i lungerne	pneumoni og granulomatøs inflammation samt diskutere differentialdiagnoser.	med obduktioner Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	
H 4.14.2	Er bekendt med reaktionsmønstre i interstitielle lungesygdomme, herunder betydningen af repræsentativitet og korrelation med klinik og bi leddiagnostik ved diagnostik af interstitielle lungesygdomme	Har teoretisk viden om reaktionsmønstre i interstitielle lungesygdomme.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	48
H 4.14.3	Har kendskab til udskæringsprocedure af lungeresektater med henblik på diagnose, forhold vedr. resektionsrande og evt. TNM-klassifikation	Har teoretisk viden om udskæringsprocedure af lungeresektater.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	48
H 4.14.4	Kan redegøre for lungecancer	Kan anvende cytologisk materiale til diagnostik af adenokarcinom, planocellulært karcinom og småcellet karcinom.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.14.5	Har kendskab til fundene ved præmaligne forandringer i lungen	Kan diagnosticere præmaligne forandringer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.14.6	Har kendskab til fundene ved de mest almindelige lungetumorer og metastaser	Kan diagnosticere de mest almindelige lungetumorer og differentiere mellem disse og	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3 Godkendt kursus	48

		metastaser.	Specialespecifikt kursus		
H 4.14.7	Har kendskab til molekylærpatologiske og immunhistokemiske analyser, der knytter sig til prædiktion af behandling af karcinomer i lungen	Kan fortolke molekylærpatologiske og immunhistokemiske undersøgelser af obligatoriske prædiktive markører (f.eks. ALK, EGFR og PD-L1) og integrere resultaterne i et samlet patologisvar.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.15 Nervesystemet					
Vaskulær lidelse					
H 4.15.1	Har kendskab til de mest almindelige vaskulære lidelser i hjernen, herunder deres makroskopiske præsentation	Kan diagnosticere de mest almindelige vaskulære lidelser i relation til den involverede anatomi.	Superviseret dagligt arbejde primært i forbindelse med obduktioner Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
Inflammation					
H 4.15.2	Har kendskab til de mest almindelige inflammatoriske lidelser i nervesystemet	Kan diagnosticere de mest almindelige inflammatoriske lidelser (f.eks. meningitis).	Superviseret dagligt arbejde ofte i forbindelse med obduktioner Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
Neoplasi					
H 4.15.3	Har kendskab til primære tumorer i det centrale og perifere nervesystem	Kan diagnosticere de mest almindelige tumorer i det perifere nervesystem (f.eks. schwannomer og neurofibromer)	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48

		samt differentiere primære tumorer fra metastaser i det centrale nervesystem.			
H 4.15.4	Er bekendt med anvendelsen af molekulære analyser i differentialdiagnostikken af hjernetumorer	Har teoretisk viden om de molekulære analyser i differentialdiagnostikken.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	48
H 4.16 Nyrer og urinveje					
Nyrer					
H 4.16.1	Er bekendt med de hyppigste typer af glomerulonefritis	Kan under supervision diagnosticere glomerulonefritis.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus Superviseret dagligt arbejde	48
H 4.16.2	Er bekendt med vaskulært betingede sygdomme i nyrerne	Kan under supervision diagnosticere vaskulært betingede sygdomme i nyrerne.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.16.3	Er bekendt med de hyppigste inflammationer i nyrerne	Kan diagnosticere de hyppigste inflammationer under supervision.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.16.4	Har kendskab til udsukkeringsprocedure ved nefrektomi præparat	Kan foretage udsukkering af nefrektomi præparat.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 2	48
H 4.16.5	Kan diagnosticere og redegøre for de hyppigste neoplasier i nyrerne	Kan diagnosticere nyrekarcinom.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	48
Urinvejene					

H 4.16.6	Har kendskab til inflammationstyper og reaktive forandringer i urinvejene	Kan diagnosticere inflammation og reaktive forandringer i urinvejene.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.16.7	Har kendskab til udskæringsprocedure af blærepræparat	Kan foretage udskæring af blærepræparat med tilknyttede organer.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 2	48
H 4.16.8	Kan diagnosticere og redegøre for metaplastiske forandringer og neoplasie inkl. multifokalitet af neoplasie i urinvejene	Kan diagnosticere metaplasie og neoplasie.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.17 Pancreas					
H 4.17.1	Har kendskab til prøvetyperne børstebiopsi og finnålsbiopsi og deres muligheder og begrænsninger i forbindelse med cancerdiagnostik i pancreas	Kan give diagnoseforslag.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.17.2	Har kendskab til akut og kronisk pancreatitis. Har kendskab til faldgruberne ved differentiering mellem pancreatitis og cancer	Kan under supervision diagnosticere kronisk pancreatitis.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.17.3	Har kendskab til de hyppigst forekommende benigne og maligne tumorer i pancreas. Er bekendt med principperne	Kan under supervision diagnosticere de hyppigste former for pancreascancer.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48

	for gradering og stadieinddeling af maligne tumorer				
H 4.18 Serøse hinder, pleura, pericardium og peritoneum					
H 4.18.1	Er bekendt med reaktive og neoplastiske sygdomme i serøse hinder, pleura, pericardium og peritoneum	Kan under supervision differentiere mellem reaktiv og neoplastisk sygdom.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.18.2	Er bekendt med primære neoplasier og metastaser i serøse hinder, pleura, pericardium og peritoneum	Kan under supervision differentiere mellem primære neoplasier og metastaser.	Superviseret dagligt arbejde Specialespecifikt kursus	EPA 3 Godkendt kursus	48
H 4.18.3	Er bekendt med spektret af sygdomme relateret til asbest og pligt til anmeldelse af arbejdsskade	Har teoretisk viden om spektret af sygdomme relateret til asbest og pligt til anmeldelse af arbejdsskade.	Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus	48
H 6.2	Kan foretage databaseregistrering	Selvstændigt foretage registrering i kliniske databaser.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	48
Kommunikator					
H 8.2	Kan afholde MDT konferencer	Fremlægge egne og andres præparater ved MDT konferencer.	Dagligt arbejde	EPA 5	48
Samarbejder					
H 9	Kan samarbejde indenfor og udenfor afdelingen	Etablere og udvikle samarbejdsrelationer til gavn for det diagnostiske arbejde. Kan vejlede klinikere med	Dagligt arbejde	Struktureret observation	48

		henblik på prøvetagning og opfølgning. Kan give konstruktiv feedback.			
Leder og administrator					
H 10.1	Kan redegøre for sundhedsvæsenets organisation og ressourcer	Kende til afdelingens organisation og tage medansvar for anvendelse af ressourcer i organisationen. Kende til patologiens relation til sundhedsvæsenets organisation, ressourcer og prioriteringer.	Dagligt arbejde Generelle kurser	Struktureret samtale Godkendt kursus	48
H 10.2	Kan udføre administrative opgaver	Tage del i kvalitetsudvikling og patientsikkerhedsarbejde. Udføre en konkret ledelsesmæssig/administrativ opgave.	Dagligt arbejde Generelle kurser	Struktureret observation Godkendt kursus	48
Akademiker					
H 12	Kan tage aktiv del i kontinuerlig læring, undervisning og vejledning samt udvikling og forskning	Opsøge og kritisk vurdere forskningsresultater indenfor eget speciale. Formulere en problemstilling for et forskningsprojekt med udgangspunkt i en aktuel praksis indenfor eget speciale og påvise tilstedeværende og manglende viden.	Dagligt arbejde Forskningstræningskursus Journal Club Undervisning af andre	Struktureret samtale	42

		Fortolke litteraturens resultater kritisk og anvende resultaterne til en kritisk vurdering af etableret praksis. Formidle resultatet af et videnskabeligt projekt skriftligt og mundtligt. Deltage i uddannelsen af kolleger og andet personale.			
--	--	---	--	--	--

3.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Se afsnit 1.4

3.4.1 Undervisning

Se afsnit 1.4.1

3.4.2 Kursusdeltagelse

Se afsnit 1.4.2

3.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage

Se afsnit 1.5

3.6 Forskning og udvikling

Se afsnit 1.6

3.7 Anbefalet litteratur

Se afsnit 1.7

4. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Der henvises til nedenstående link for information om evaluering af den lægelige videre uddannelse:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

5. Nyttige links

Link til afdeling:

Aarhus

Laboratorieenheden Patologi, Regionshospitalet Randers

<https://www.fagperson.regionshospitalet-randers.dk/afdelinger/patologi/>

Specialeselskabets hjemmeside:

[Dansk Patologiselskab](#)

Specialets postgraduat kliniske lektor:

<https://clin.medarbejdere.au.dk/postgraduatekliniskelektorer/>

Videreuddannelsesregion Nord:

www.videreuddannelsen-nord.dk

Sundhedsstyrelsen:

www.sst.dk

Styrelsen for patientsikkerhed:

www.stps.dk

Lægeforeningens karriererådgivning:
[vaerktoejer-for-laeger](https://laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger)

[https://laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-](https://laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger)

Karriereværket:

<https://laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger/karrierevaerket-refleksion-og-dialog>